
VASTUVÕETUD TEKSTID

P9_TA(2021)0278

ÜRO Peaassamblee 75. ja 76. istungjärk

Euroopa Parlamendi 9. juuni 2021. aasta soovitus nõukogule ÜRO Peaassamblee 75. ja 76. istungjärguks (2020/2128(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikleid 21, 34 ja 36,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni, eelkõige selle preambulit ja artiklit 18 ning ÜRO inimõiguste konventsioone ja nende fakultatiivprotokolle,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2018. aasta soovitust nõukogule, mis käsitleb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee 73. istungjärku¹,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 3. mai 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu osalemise kohta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni töös, millega antakse ELile õigus ÜRO Peaassambleel sõna võtta, et esitada suulisi ettepanekuid ja muudatusettepanekuid, mis pannakse liikmesriigi taotlusel hääletusele, ning kasutada vastulause esitamise õigust,
- võttes arvesse nõukogu 17. juuni 2019. aasta järeldusi, mis käsitlevad ELi meetmeid reeglitel põhineva mitmepoolsuse tugevdamiseks,
- võttes arvesse nõukogu 13. juuli 2020. aasta järeldusi ELi prioriteetide kohta Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja ÜRO Peaassamblee 75. istungjärgul (september 2020 – september 2021),
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu eesistuja Charles Micheli 25. septembril 2020 ÜRO Peaassambleel peetud kõnet „Tugevam ja sõltumatum Euroopa Liit õiglasema maailma edendajana“,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 22. septembril 2020 avaldatud arvamuskirja „EL toetab ÜROd“,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 16. septembril 2020 vastu võetud deklaratsiooni

---

¹ ELT C 118, 8.4.2020, lk 165.

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 75. aastapäeva tähistamise kohta,

- võttes arvesse 2016. aasta juunis avaldatud Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitleva aastaaruande kohta¹,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmärke,
- võttes arvesse 1995. aasta septembris Pekingis toimunud neljandat naiste maailmakonverentsi, Pekingis vastu võetud deklaratsiooni ja tegevusprogrammi naiste mõjuvõimu suurendamiseks ning lõppdokumente, mis võeti vastu 9. juunil 2000. aastal, 11. märtsil 2005. aastal, 2. märtsil 2010. aastal ja 9. märtsil 2015. aastal toimunud ÜRO erakorralistel istungjärgudel Peking+5, Peking+10, Peking+15 ja Peking+20, milles käsitleti edasisi meetmeid ja algatusi Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi rakendamiseks,
- võttes arvesse 19. detsembril 2018. aastal ÜRO Peaassambleel heaks kiidetud resolutsiooni ülemaailmse turvalise, korrakohase ja seadusliku rände kokkuleppe kohta,
- võttes arvesse 17. juuli 1998. aasta Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,
- võttes arvesse 20 aasta möödumist sellest, kui ÜRO Julgeolekunõukogu võttis 31. oktoobril 2000. aastal vastu resolutsiooni 1325 (2000), milles käsitletakse naiste olulist rolli konfliktide ennetamisel ja lahendamisel, rahuläbirääkimistel, rahu kindlustamisel, rahuvalves, humanitaarabi andmisel ja konfliktijärgsel ülesehitamisel,
- võttes arvesse ELi tegevuskava naiste, rahu ja julgeoleku kohta aastateks 2019–2024 ning rõhutades selle tegevuskava rakendamise olulisust kui valdkondadevahelist küsimust kõikides rahu- ja julgeolekuküsimustes,
- võttes arvesse ÜRO sõltumatu eksperdi aruandeid, mis käsitlevad kaitset seksuaalse sätumuse ja soolise identiteedi alusel toimuva vägivalla ja diskrimineerimise eest,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2532 (2020) vaenutegevuse lõpetamise kohta koroonaviirushaiguse (COVID-19) pandeemia ajal ning toetades ÜRO peasekretäri Antonio Guterrese üleskutset kehtestada ülemaailmne relvarahu,
- võttes arvesse ÜRO ülemaailmse terrorismivastase võitluse strateegiat, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu 2006. aastal ja mida peagi seitsmendat korda ajakohastatakse,
- võttes arvesse rahvusvahelist relvakaubanduslepingut,
- võttes arvesse oma 12. septembri 2018. aasta resolutsiooni autonoomsete relvasüsteemide kohta²,
- võttes arvesse oma 7. juuni 2016. aasta resolutsiooni ELi koostöö kohta ÜRO ja Aafrika

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0008.

² ELT C 433, 23.12.2019, lk 86.

Liiduga rahutagamisoperatsioonide suhtes¹,

- võttes arvesse kodukorra artiklit 118,
  - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0173/2021),
- A. arvestades, et Ühinenud Rahvaste Organisatsioon tähistab sel aastal oma 75. aastapäeva; arvestades, et ÜRO on ennast tõestanud olulise foorumina rahvusvahelise konsensuse loomisel, mis tugineb rahule ja turvalisusele, kestlikule arengule ning austusele inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse vastu; arvestades, et ÜRO on ka peamine ebakindlatele riikidele ja vähekaitsitud kogukondadele toetuse osutaja riigi ülesehitamisel ja konfliktide lahendamisel; arvestades, et suurenevad poliitilised pinged häirivad ÜRO tegevuskava järgimist; arvestades, et mõned riigid jätavad sageli tähelepanuta ÜRO saavutused ja asendamatu rolli oma püüdlustes teha ühepoolseid otsuseid; arvestades, et ELi ja selle liikmesriikide jaoks on oluline tagada, et ÜRO jääks tõhusaks ja tulemuslikuks foorumiks, mis toob rahvusvahelisele kogukonnale kasu, ja et ta saaks jätkata tulemuslikku tööd praeguste ja tulevaste globaalprobleemide lahendamisel, mida saab teha ainult ÜRO Peaassamblee ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide ning mitmepoolsete lahenduste rakendamise abil; arvestades, et ÜRO kolm sammast on i) rahu ja julgeolek, ii) areng, inimõigused ja iii) õigusriik ning need on lahutamatu seotud ja tugevdavad üksteist; arvestades, et demokraatia, inimõigused ja õigusriik on maailma eri piirkondades aina suuremas ohus ja kodanikuühiskonna tegutsemisruum aheneb paljudes ÜRO liikmesriikides; arvestades, et inimõiguste kaitsjad seisavad silmitsi üha suurenevate ohtudega oma seaduspärase töö üleilmsel tasandil olukorras, kus COVID-19 piirangud ja muud meetmed on vähendanud inimõiguste rikkumiste alast aruandlust ja järelevalvet; arvestades, et riikidel on kohustus võtta meetmeid tagamaks, et kõigil isikutel, kohalikel kogukondadel ja elanikerühmadel on õigus täielikult kasutada oma inimõigusi kooskõlas ÜRO põhieesmärkide ja juhtpõhimõtetega, mis on sätestatud ÜRO 1945. aastal vastu võetud põhikirjas ja ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis; arvestades, et rahu ja julgeoleku, kestliku arengu ja inimõiguste austamise tagamine ja edendamine on ÜRO peamised põhimõtted; arvestades, et ÜRO hiljutistes aruannetes on juhitud tähelepanu sellele, et mitu ÜRO liikmesriiki rikuvad ja eiravad süstemaatiliselt inimõigusi; arvestades, et jätkuvad keerulised kriisid on seadnud ohtu ÜRO algse rahu säilitamise eesmärgi;
- B. arvestades, et COVID-19 pandeemia on toonud esile tungiva vajaduse suurendada kogu rahvusvahelise kogukonna vastupanuvõimelist suutlikkust, aga ka vajadust tiheda mitmepoolse dialoogi ja koostöö järele, kusjuures erilist tähelepanu tuleb pöörata avalike hüvede kättesaadavusele; arvestades, et Maailma Terviseorganisatsiooni roll, asjatundlikkus ja usaldusväarsus on praegu eriti oluline COVID-19 pandeemia vastase võitluse ülemaailmse koordineerimise ja jõupingutuste seisukohast; arvestades, et WHO peab veelgi suurendama oma suutlikkust tulla toime praeguse pandeemia ja tulevaste pandeemiariskidega; arvestades, et kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmärgid annavad taastumiseks ja meetmeteks keskse tegevuskava, mille rahvusvaheline üldsus on juba heaks kiitnud; arvestades, et kui üleilmsel tasandil ei võeta kiiresti märkimisväärseid ja ulatuslikke poliitikameetmeid, võib COVID-19 kiirendada ebasoodsaid arengusuundumusi, sealhulgas ohtu demokraatialle, õigusriigile ja inimõigustele, eriti naiste ja laste õigustele ning soolisele võrdõiguslikkusele; arvestades, et parlamentaarne kontroll valitsuse otsuste üle on oluline ka selleks, et

---

¹ ELT C 86, 6.3.2018, lk 33.

tagada kodanike põhiõiguste ja -vabaduste täielik austamine; arvestades, et ELi ja ÜRO koostöö on nende suundumuste vastu võitlemisel otsustava tähtsusega; arvestades, et pandeemia on toonud esile tõsiasja, et üldine tervise edendamine ei ole ainult moraalne kohustus, vaid majandusliku heaolu ja arengu ning kõigi, eriti kõige kaitsetumate inimeste mõjuvõimu suurendamise eeldus; arvestades, et pandeemia on esile toonud ka selle, et üleilmsel tasandil on kriitilise tähtsusega terviseprobleemide lahendamisse oluline investeerida rohkem ja paremini;

- C. arvestades, et ÜRO täitevasutusena koordineerib Maailma Terviseorganisatsioon ÜRO tervishoiumeetmeid ja täidab tervishoiuküsimustes juhtrolli; arvestades, et WHO 21. sajandi tervishoiu ja arengu alase kava kuus põhipunkti hõlmavad uuringute, teabe ja tõendite arvesse võtmist ning liitlassuhete tugevdamist arvukate partnerite toetamise ja nendega koostöö tegemise kaudu, sh ÜRO organisatsioonid ja muud rahvusvahelised organisatsioonid, rahastajad, kodanikuühiskonna ühendused ja erasektor;
  - D. arvestades, et ÜRO on oluline foorum kaasavaks dialoogiks riikidest võlgnike, võlausaldajate ja muude sidusrühmade vahel;
  - E. arvestades, et ÜRO peasekretär on ÜRO reformiga edasiliikumist suurepäraselt juhtinud; arvestades, et on vaja täiendavaid julgeid meetmeid ja poliitilist otsustavust, käsitlemaks peamisi lahendamata küsimusi, eelkõige ÜRO Julgeolekunõukogu struktuuri reformi; arvestades, et ÜRO suurima rahastajana on EL koos oma liikmesriikidega suuresti pühendunud tõhusale mitmepoolsusele oma poliitilise, sümbolse ja rahalise toetusega ÜRO-le esmase eesmärgiga kaotada vaesus, edendada pikaajalist rahu ja stabiilsust, kaitsta inimõigusi, võidelda inimkaubanduse vastu ning anda humanitaarabi elanikele, riikidele ja piirkondadele, mis peavad tulema toime igasuguste, nii looduslike kui ka inimtekkeliste kriisidega; arvestades, et endiselt on probleemiks ÜRO süsteemi piisav rahastus; arvestades, et EL peaks kutsuma ÜROd üles tegema rohkem jõupingutusi oma reformipüüdlustes, suurendama naiste, nooremate ja puuetega inimeste osakaalu oma töötajate ja juhtide hulgas ning parandama teavitamist ÜRO struktuuride valdkonnaülesusest;
1. soovitab nõukogul
- a) jätkata oma senist olulist tegevust tõhusa mitmepoolsuse, tõhusate ja läbipaistvate mitmepoolsete organisatsioonide ja eelkõige ÜRO toetamisel, sest ÜRO on ülemaailmsete probleemide mitmepoolsete lahenduste ning rahvusvahelise kogukonna ülese poliitika teavitustegevuse, poliitikaalase dialoogi ja konsensuse loomise asendamatu foorum; tunneb heameelt nõukogu 13. juuli 2020. aasta järelduste üle ELi prioriteetide kohta ÜROs ja ÜRO Peaassamblee 75. istungjärgul, mida peetakse mõjusateks universaalsete väärtuste (mis on ka ELi põhiväärtused) edendamise foorumiteks; kinnitab veel kord, et EL ja selle liikmesriigid jagavad ÜRO põhikirja väärtusi ja põhimõtteid ning neil on oluline roll kõnealuste põhimõtete ning ÜRO eesmärkide edendamisel oma välistegevuses; on seisukohal, et ELil on vaja üleilmsed ja piirkondlikke partnereid, et edukalt saavutada oma välispoliitika eesmärgid, eriti rahu ja julgeoleku valdkonnas, võitluses terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu, piirkondlike konfliktide lahendamisel ning võitluses läbikukkunud riikide tekke ja massihävitusrelvade leviku vastu, samuti on veendunud selles, et EL peaks tugevdama oma teavitustegevust, et luua laiemaid partnerlusi tõhusa mitmepoolsuse toetamiseks, ning kaaluma tõhusa mitmepoolsuse teemaliste

arutelude lisamist kõikidesse struktureeritud dialoogidesse partneritega; märgib ühtlasi, et liit on rajatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdsuse, õigusriigi ja inimõiguste austamisele ning et nende väärtuste väljaspool liitu levitamine, demokraatia ja õigusriigi, inimõiguste universaalsuse ja jagamatuse edendamine peaks olema ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika keskmes vastavalt ELi lepingu artiklile 21 ja liidu strateegilistele huvidele, ning tõhusalt ja sidusalt kajastuma ka kõigis liidu suhetes kolmandate riikide ja institutsioonidega, samuti ELi eesmärkides, mida ta taotleb ÜRO süsteemis eeskätt rahvusvahelise õiguse kohaldamise vallas; on seepärast seisukohal, et nõukogu peaks toetama kõiki tegevusi, mille eesmärk on hoida inimõigustealased küsimused ÜRO tegevuskava tipus, pidades silmas katseid õhnestada inimõiguste ülddeklaratsiooni ja muid asjakohaseid ÜRO sätteid, allutades individuaalsed inimõigused kogu ühiskonna väidetavale heaolule; toetab konkreetseid meetmeid ÜRO struktuuri tugevdamiseks;

- b) asuda seisukohale, et mitme jõukeskusega maailmas, kus mõned riigid edendavad universaalsetel väärtustel põhineva tõhusa mitmepoolsuse asemel selektiivset mitmepoolsust, peab ELi eesmärk olema veelgi enam edendada seda, et ÜRO liikmed pühenduksid tingimusteta ja kõigis poliitikavaldkondades universaalsetele väärtustele, reeglitel põhinevale süsteemile ja inimõiguste ülimuslikkusele; parlament nõuab, et kõigis ÜRO poliitika ja planeerimise valdkondades edendataks selliste väärtuste peavoolustamist tihedas koostöös sama meelt riikidega, et soodustada poliitikaalast dialoogi ja poliitikalahendusi ning rakendamise ja peavoolustamise suutlikkust, pidades silmas, et ÜRO on valitsustevaheline organisatsioon, mis eeldab kõigi ÜRO liikmesriikidega konsulteerimist ja nende osalemist; kutsub nõukogu kasutama ära USA praeguse administratsiooni pakutavaid võimalusi ja jätkama Ameerika Ühendriikide kaasamist ühist huvi pakkuvates poliitilistes küsimustes ning hoidma alles dialoogi- ja partnerluselase võimekuse, et taastada ja säilitada Atlandi-ülese partnerluse ja koostöö potentsiaal ÜRO süsteemis ka tulevikus; kiidab sellega seoses Ameerika Ühendriikide presidendi Joe Bideni kavandatud „ülemaailmset demokraatiateemalist tippkohtumist, et uuendada vaba maailma rahvaste vaimu ja ühist eesmärki“ ning palub nõukogul osaleda selle tippkohtumise korraldamises, mille eesmärk on ühendada maailma demokraatlikud riigid, et tugevdada demokraatlikke institutsioone ning edendada õigusriiki ja inimõigusi; kutsub nõukogu ka üles jätkama heade tulemuste saavutamist tiheda dialoogi ja koostöö arendamisel Ühendkuningriigi kui ÜRO Julgeolekunõukogu alalise liikmega;
- c) jätkata püüdlusi selle nimel, et EL ja selle liikmesriigid saaksid ÜROs ja muudel mitmepoolsetel foorumitel ühehäälselt sõna võtta ja muuta ELi välis- ja julgeolekupoliitika tõhusamaks ja proaktiivsemaks, kasutades nõukogus kvalifitseeritud häälteenamuse reeglit, et tihendada koostööd ELi jaoks peamise strateegilise tähtsusega küsimustes, kuna see on ainus viis, kuidas liit saab rahvusvahelisel areenil juhtrolli täita ja oma mõjuvõimu kasutada, et saavutada positiivseid muutusi ja paremaid lahendusi ülemaailmsetele väljakutsetele, pidades eelkõige silmas ÜRO Julgeolekunõukogu ja senist tulemuslikku koostööd ELi liikmesriikidega, kes on ÜRO Julgeolekunõukogu alalised ja vahelduvad liikmed, samuti ÜRO Peaassamblee ja ÜRO Inimõiguste Nõukoguga; Euroopa Parlament kiidab Euroopa välisteenistust ja selle delegatsioone ning ELi liikmesriikide delegatsioone suurepärase töö eest sellise dialoogi ja koostöö soodustamisel; on seisukohal, et oma eesmärkide ja huvide kaitsmiseks peaks EL

püüdma jõuda ÜRO Julgeolekunõukogus käsitletavates küsimustes ühisele seisukohale, kooskõlastades seda nõukogus ja ELi institutsioonides vastavalt ELi lepingu artiklile 34, et suurendada ELi järjepidevust ja usaldusväärsust ÜRO tasandil; tuletab meelde, et ELi esindavad ÜROs mitu osalejat;

- d) tugevdada veelgi ELi ja ÜRO koostööd selliste vahendite väljatöötamisel, mis on suunatud valimistega seotud vägivalda korduvale probleemile, tuginedes muu hulgas Euroopa Parlamendi valimisvaatlusmissioonide kogemustele;
- e) tuletab meelde, et mitme liikmesriigi viivitused osamaksete tasumisel avaldavad ÜRO tööle äärmiselt ebasoodsat mõju ja on seega vastuvõetamatud;
- f) toetada kõiki jõupingutusi, et lisada relvastuskontrolli ja desarmeerimise tegevuskava uuesti rahvusvahelisse päevakorda, ning soovib, et tavarelvastuse üleandmise puhul ÜRO liikmesriikide vahel järgitaks täielikult relvakaubanduslepingu kriteeriume; veenda ÜRO Julgeolekunõukogu võtma vastu, nagu on sätestatud Euroopa Liidu relvaekspordi toimimisjuhendis, siduvat õigusraamistikku, et keelata müüa ja eksportida selliseid relva- ja küberjärelevalve tehnoloogiaid, mille eesmärk on sõjakuritegude toimepanemine ja/või siseriiklike eriarvamuste mahasurumine; korrata, et tõhus mitmepoolsus ja reeglitel põhinev rahvusvaheline kord on desarmeerimise edendamise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise eeltingimus; kinnitada veel kord ELi ja selle liikmesriikide täielikku toetust kehtivatele rahvusvahelistele lepingutele, sealhulgas tuumarelva leviku tõkestamise lepingule, tuumarelvakatsetuste üldise keelustamise lepingule, keemiarelvade keelustamise konventsioonile, bioloogiliste relvade konventsioonile, relvakaubanduslepingule ning kassetlahingumoon ja jalaväemiinide konventsioonidele, ning edendada jõupingutusi, et töötada välja poliitiline deklaratsioon rahvastatud aladel olevate lõhkekehade kohta ning õiguslikult siduv raamistik autonoomsete relvasüsteemide jaoks; parlament soovib komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal, liikmesriikidel ja nõukogul alustada rahvusvahelisi läbirääkimisi õiguslikult siduva instrumendi üle, millega keelustatakse autonoomsed surmavad relvasüsteemid, mille üle puudub tegelik inimkontroll; soovib nõukogul nõuda, et peamised tuumarelvariigid lõpetaksid relvakontrolli režiimist taganemise ja saavutaksid edasimineku tuumarelvakontrollialastel läbirääkimistel; soovib nõukogul nõuda, et Ameerika Ühendriigid ja Venemaa alustaksid vastastikuse usalduse loomist, et taastada dialoog selle üle, kuidas luua uusi relvastuskontrollisuhteid; on seisukohal, et EL peaks toetama ÜRO desarmeerimiskomisjoni avakosmose töörühma tööd läbipaistvust ja usaldust suurendavate meetmete praktilisel rakendamisel avakosmosetegevuses; on seisukohal, et ÜRO Julgeolekunõukogu peaks andma hea võimaluse määrata kindlaks ühised standardid ja piirangud uutele sõjalistele tehnoloogiatele, nagu tehisintellekt, avakosmoserelvad, biotehnoloogiad ja ülehelikiirusega relvad; on seisukohal, et EL peaks toetama ÜRO peasekretäri üleskutset ülemaailmsele relvarahule ja sellele aktiivselt kaasa aitama, sealhulgas ebaseadusliku relvakaubanduse vastu võitlemise ning liikmesriikide relvaekspordi läbipaistvuse ja vastutuse suurendamise tulemuslike meetmetega;
- g) tunnustada otsese piirkondliku sekkumise potentsiaali ÜROs, toetades teiste organisatsioonide, nagu Aafrika Liidu (AL) võimalust taotleda lisaõigustega vaateleja staatust; teadvustada ja kasutada ELi kui kõige keerukama piirkondliku

organisatsiooni potentsiaali täita juhtrolli ÜRO süsteemi uuendamisel ja tugevdamisel mitmetasandilise mitmepoolsuse kaudu;

- h) pakkuda ka edaspidi vajalikku tuge ÜRO peasekretärile tema püüdlustes edendada ÜROs reformide kava ja suurendada ÜRO võimet soodustada kestlikku arengut, edendada rahu ja turvalisust, lihtsustada oma sisehaldussüsteemi, et tagada tulemuslik, läbipaistev, rahaliselt kestlik ja vastutav ÜRO, mis suudaks uuendada sidet oma kodanikega, sealhulgas kohalike kogukondade ja muude rohujuure tasandi osalejatega, samuti kodanikuühiskonnaga ning olla rohkem kooskõlas keerulise ülemaailmse tegevuskavaga; võtta juhtroll, et lahendada küsimus, miks paljude kodanikuühiskonna organisatsioonide taotlused saada ÜRO juures konsultatiivstaatus on põhjendamatult edasi lükatud; parlament rõhutab, et ÜRO reformiprotsessis on suurt edu saavutatud halduse ja bürokraatia valdkonnas, samal ajal kui endiselt on pooleli suured poliitilised reformid, mis peaksid hõlmama ÜRO Peaassamblee taaselustamist ja konkreetseid samme, et kiirendada arengusüsteemi vastavusse viimist tegevuskavaga aastani 2030; on seisukohal, et EL ja selle liikmesriigid peaksid leidma laiapõhjalise konsensuse ÜRO Julgeolekunõukogu reformimiseks, muu hulgas Euroopa Liidule alalise liikme staatuse andmiseks lisaks juba olemasolevatele liikmesriikide kohtadele ning vetoõiguse kasutamise piiramiseks eelkõige sõjakuritegude ja inimsusevastaste kuritegude küsimustes ning julgeolekunõukogu koosseisu muutmiseks, et see vastaks paremini maailma praegusele olukorrale; on seisukohal, et EL peaks toetama peasekretäri ja paluma tal suurendada oma jõupingutusi ÜRO soolise võrdsuslikkuse strateegia rakendamisel, et tagada naiste võrdne esindatus ÜRO süsteemis kõigil hierarhilistel tasanditel; on seisukohal, et EL peaks ÜRO-le meelde tuletama, et alates ÜRO loomisest 1945. aastal ei ole ühtegi naist nimetatud ÜRO peasekretäriks;
- i) jätkata suurema koostoime poole püüdlust ÜRO Inimõiguste Nõukogu, ÜRO Peaassamblee ja ÜRO Julgeolekunõukogu töös; parlament avaldab tunnustust ELi tööle ÜRO Inimõiguste Nõukogu tegevuse ja selle ÜRO erimenetluste toetamisel, sealhulgas eriti inimõiguste rikkumiste avastamise ja seirega tegelevate eriraportööride tegevuse ning muude temaatiliste ja riigipõhiste inimõiguste mehhanismide toetamisel, seoses vajadusega peavoolustada austus inimõiguste vastu kõigis ÜRO otsuste langetamise ja poliitika valdkondades; on seisukohal, et EL peaks jätkuvalt kutsuma kõiki ÜRO liikmesriike üles täielikult kaitsma ja edendama inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi väärtuste austamist ning püüdma kasutada olemasolevaid ÜRO mehhanisme inimõiguste rikkumiste eest vastutavate isikute kohtu ette toomiseks, eriti kui asjaomased riigid ei suuda selliseid kuritegusid uurida või keelduvad sellest ning ei taga kõigi kodanike põhiõiguste kaitset; tõstab esile ÜRO inimõiguste ülemvoliniku ja tema büroo tegevuse inimõiguste rikkumise paljastamisel; nõuab tungivalt, et tagataks kõigi inimõiguste kaitse ja tagamisega seotud organite erapooletus ning eelkõige kaitstaks neid nende riikide võimaliku sekkumise eest, keda kahtlustatakse inimõiguste rikkumises või nende puudulikus järgimises; peab kahetsusväärseks Inimõiguste Nõukogu kuritarvitamist autoritaarsete režiimide poolt, kes teevad seda enda huvides eesmärgiga häirida nõukogu toimimist ja kahjustada inimõiguste normisüsteemi; palub ELil ja selle liikmesriikidel toetada Inimõiguste Nõukogu ulatuslikku reformimist; rõhutab seepärast, et oluline on edendada ÜRO Inimõiguste Nõukogu reformi, millega suudetakse tagada kõikide liikmesriikide tõeline pühendumine inimõiguste edendamisele tõhusal ja erapooletul viisil, sest

vastasel korral väheneks Inimõiguste Nõukogu usaldusväärsus; kordab, et on vaja vaadata läbi ÜRO Inimõiguste Nõukogu valimisprotsess, näiteks keelata selliste nimekirjade kasutamine, kus kandidaatide arv on võrdne täidetavate kohtade arvuga, ja luua nn riigi lubaduse läbivaatamise mehhanismi, et suurendada nõukogu liikmete vastutust ja tagada, et iga nõukogu liikmeks olev riik annab oma parima inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks vastavalt nõukogu asutamise resolutsioonile; kutsub ELi liikmesriike üles võtma vastu kooskõlastatud seisukoha Inimõiguste Nõukogu liikmesuse küsimuses ja hääletama kõigi nõukogu liikmekandidaatide vastu, kes ei vasta ÜRO Peaassamblee 15. märtsi 2006. aasta resolutsioonis 60/251 sätestatud kriteeriumidele; palub ELi liikmesriikidel nõuda ÜRO inimõiguste ülemvolinikult aastaaruannet, milles keskendutakse Inimõiguste Nõukogu liikmete koostööle ÜRO mehhanismidega, ja nõuda valitud liikmelt alaliste kutsete edastamist kõigile Inimõiguste Nõukogu erimenetlustele; peab kahetsusväärseks asjaolu, et Venezuela osaleb ÜRO Inimõiguste Nõukogu töös perioodil 2020–2022 täisliikmena, kuigi ÜRO ise toetas oma käesoleva aasta aruandes selle riigi valitsuse toimepandud inimsusevastaste kuritegude taunimist, mis on selgelt vastuoluline;

- j) on veendunud, et EL peaks toetama ÜRO Inimõiguste Nõukogus sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni loomist, et uurida väidetava süsteemse rassismi ning rikkumiste ja kuritarvitustega seotud fakte ja asjaolusid; nõuab, et kõik ratifitseeriks rahvusvahelise konventsiooni rassilise diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja rakendaks seda tõhusalt; tunnistab hariduse ja kultuuri äärmiselt olulist rolli inimõiguste edendamisel ning valdkonnatüleselt rassismi, rassilise diskrimineerimise, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatuse vastu võitlemisel;
- k) tagada Rahvusvahelisele Kriminaalkohtu ja rahvusvahelise kriminaalkohtusüsteemi rolli tugevdamine, et edendada vastutust ja lõpetada karistamatus ning tagada Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule tugev diplomaatiline ja poliitiline toetus ning vajalikud rahalised vahendid talle antud ülesannete täitmiseks; kutsuda kõiki ÜRO liikmesriike üles ühinema Rooma statuudi ratifitseerimise ja rakendamise kaudu Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga ning ergutada neid ratifitseerima Kampala muudatusi; kutsuda Rahvusvahelisest Kriminaalkohtust välja astuvaid liikmesriike üles oma otsust muutma; toetada Rahvusvahelist Kriminaalkohtu kui põhilist institutsiooni, mis võtab õigusrikkujad vastutusele ja aitab ohvritel saavutada õiglust, ning ergutada jõulist dialoogi ja koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtu, ÜRO ja selle asutuste ning ÜRO Julgeolekunõukogu vahel; parlament peab kahetsusväärseks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu vastaseid rünnakuid ja mõistab need hukka ning on kindlalt vastu igasugustele rünnakutele ja põhjendamatu väidetele või avaldustele, mis õõnestavad Rahvusvahelist Kriminaalkohtu ja Rooma statuudi süsteemi üldiselt; väljendab heameelt selle üle, et on võetud konkreetseid meetmeid sanktsioonide kaotamiseks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu töötajate, sealhulgas Rahvusvahelise Kriminaalkohtu peaprokuröri vastu; on seisukohal, et EL peaks alustama tõhustatud dialoogi USA praeguse administratsiooniga Rahvusvahelise Kriminaalkohtu teemal, samuti peaks EL aitama kaasa ülemaailmsele rahvusvaheliste kuritegude vastasele võitlusele, toetades algatusi, mille eesmärk on edendada üldise kohtualluvuse põhimõtet ja suurendada ÜRO liikmesriikide suutlikkust kohaldada seda oma siseriiklikus õigussüsteemis; rõhutab ELi juhtivat rolli võitluses karistamatuse vastu, sealhulgas tema toetust Rahvusvahelisele

Kriminaalkohtule, mis esindab ELi peamisi seisukohti ÜROs, ning rõhutab lisaks, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus on ainus rahvusvaheline institutsioon, kellele on õigus esitada süüdistus mõnedes maailma kõige kohutavamates kuritegudes ja kaitsta ohvraid, kellele puuduvad muud vahendid;

- l) kinnitada vajadust ja oma toetust õigusriigi väärtuste üldisele järgimisele ja rakendamisele nii riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil ning oma pühendumust rahvusvahelisele korrale, mis põhineb õigusriigil ja rahvusvahelisel õigusel; pidada tervitatavaks dialoogi, mille algatasid õigusriigi koordineerimis- ja ressursirühm ning peasekretäri kantselei õigusriigi üksus liikmesriikidega teemal „Õigusriigi väärtuste edendamine rahvusvahelisel tasandil“, ning nõuda selle dialoogi jätkamist liikmesriikidega, et edendada õigusriigi väärtusi rahvusvahelisel tasandil; parlament kutsub peasekretäri ja ÜRO süsteemi üles süstemaatilisel ja vastavalt vajadusele käsitlema õigusriigi aspekte asjakohastes tegevustes, sealhulgas naiste osalemist õigusriigialases tegevuses;
- m) võidelda aktiivselt mõne riigi või riikide koalitsiooni katsete vastu õõnestada rahvusvahelist konsensust reproduktiivtervise ja -õiguste valdkonnas; eelkõige mõistab parlament hukka hiljutise Genfi konsensuse deklaratsiooni, mille algatas Trumpi administratsioon ja millele kirjutasi alla 32 suures osas mitteliberaalset või autoritaarset valitsust; parlament väljendab sügavat rahulolematust selle pärast, et kaks ELi liikmesriiki, Ungari ja Poola, on allkirjastanud selle tagurliku deklaratsiooni, mille eesmärk on õõnestada naiste reproduktiivvabadusi ning LGBT kogukonna liikmete õigusi;
- n) toetada hiljuti loodud valitsustevahelise avatud tööriühma tööd selle nimel, et koostada õiguslikult siduv leping rahvusvaheliste korporatsioonide ja teiste äriettevõtete kohta eesmärgiga luua õiguslikult siduv vahend, mis tagab, et ettevõtjad vastutavad täielikult inimõiguste rikkumiste ja keskkonnakuritegude eest;
- o) suurendada veelgi ELi valmidust võidelda ajakirjanike, meediatöötajate ja nendega seotud töötajate, sealhulgas kohalike töötajate vastaste kuritegude toimepanijate karistamatuse vastu ning käivitada sellekohased konkreetset algatused; toetada ÜRO sõnavabaduse eriraportööri ning kohtuväliste, kiir- ja omavalitsuste hukkamiste küsimuste eriraportööri üleskutset luua ÜRO alaline uurimismehhanism ajakirjanike vastaste kuritegude uurimiseks ja toetada maailmas ajakirjanike kaitsega tegeleva ÜRO eriesindaja nimetamist; kiita heaks poliitika, millega mõistetak süsteemselt ja üheselt hukka inimõiguslaste, sealhulgas keskkonna- ja maaküsimustega seotud inimõiguste kaitsjate tapmine ja kõik katsed kasutada nende vastu mis tahes vägivalda, tagakiusamist, ähvardamist, ahistamist, kaduma sundimist, vangistamist või meelevaldset vahistamist; kutsuda ÜRO liikmesriike üles heaks kiitma poliitikameetmeid, millega kaitsta ja toetada ohus olevaid inimõiguslasi; jätkata kõigi diplomaatiliste vahenditega ja tihedas koostöös ÜROga pingutusi surmanuhtluse kaotamiseks kogu maailmas ja nõuda surmanuhtluse kasutamisele moratooriumi kehtestamist;
- p) jätkata oma diplomaatia ja teavitushandite laiendamist, eelkõige pidades silmas rahu, rahvusvahelist julgeolekut ja püsivat stabiilsust, kliimadiplomaatiat, kultuuridiplomaatiat, inimõigusi, soolist võrdõiguslikkust, õiglast üleilmastumist ja võimekust püüelda poliitikaalase dialoogi ja poliitikaalase konsensuse poole

mitte ainult ÜRO liikmesriikidega, vaid ka asjaomaste partneritega, nagu linnad, piirkonnad, akadeemilised ringkonnad, usuühendused ja -kogukonnad, kodanikuühiskond, kohalikud ja põliselanike kogukonnad ning erasektor; kasutada pingutusi ülemaailmsetele probleemidele, nagu kliimamuutused, lahenduste leidmiseks diplomaatiliste suhete lähtepunktina selliste partnerite puhul, kellega muud päevakorras olevad küsimused tekitavad suuri lahkarvamusi, pakkudes sel moel võimalust stabiilsuse ja rahu suurendamiseks; parlament väljendab rahulolu selle üle, et EL ja selle liikmesriigid panustavad mitmel viisil ja eri vormides aktiivselt ÜRO süsteemi töösse;

- q) kinnitada veel kord, et mõistab kategooriliselt hukka terrorismi ja toetab täielikult meetmeid, mille eesmärk on võita ja hävitada terroriorganisatsioonid, eelkõige Daesh/ISIS, sest need organisatsioonid kujutavad endast selget ohtu piirkondlikule ja rahvusvahelisele julgeolekule; teha ÜRO Peaassamblee ja ÜRO Julgeolekunõukoguga koostööd, et võidelda terrorismi rahastamise vastu ning luua mehhanismid terroristide ja terroriorganisatsioonide kindlakstegemiseks ning tugevdada kogu maailmas varade külmutamise mehhanisme; kohustuda tugevdama ELi ja ÜRO ühiseid pingutusi võitluses terrorismi algpõhjustega, eelkõige hübriidohtudega, ning edendama küberkaitsealaseid uuringuid ja suurendama suutlikkust; toetada kohalike partnerite praegusi algatusi radikaliseerumise ja terroriorganisatsioonidesse värbamise vastase metoodika kavandamisel, rakendamisel ja arendamisel; jätkata pingutusi, et tõkestada terroristide värbamist, võidelda välisvõitlejate, vägivaldse äärmusluse ja terroripropaganda vastu; toetada meetmeid, millega tugevdatakse radikaliseerumise suhtes vastuvõtlike kogukondade vastupanuvõimet, muu hulgas tagades sotsiaalse kaasatuse ja uurides algatusi mõõdukate usujuhtide ja ministrite kaasamiseks; tegutseda rahvusvahelise korrakaitse tõhususe ning õigus- ja kohtualase koostöö tugevdamise nimel võitluses terrorismi ja rahvusvahelise kuritegevuse vastu, et toetada radikaliseerumisvastaseid ja deradikaliseerumist soodustavaid poliitikameetmeid kooskõlas ÜRO tegevuskavaga vägivaldse äärmusluse ennetamiseks; toetada ÜRO tegevust terrorismivastases võitluses, rakendades ja uuendades selleks 2006. aastal ÜRO Peaassamblee poolt vastu võetud ÜRO ülemaailmse terrorismivastase võitluse strateegia nelja sammast; võtta juhtiv roll ÜRO ülemaailmse terrorismivastase strateegia peatsel läbivaatamisel, tugevdades inimõigusi ja ennetusmeetmeid;
- r) tihendada veelgi enam Euroopa Liidu, Aafrika Liidu ja ÜRO kolmepoolset koostööd; Euroopa Parlament rõhutab, et ELil, ÜRO-l ja Aafrika Liidul on oluline teha koordineeritud pingutusi suutlikkuse suurendamiseks, et jätkata koostööd Aafrika Liiduga suurendamaks Aafrika Liidu võimekust kriiside ennetamiseks ja ohjamiseks ning konfliktide lahendamiseks Aafrikas, samuti ELi ja ÜRO pikaajalise toetuse sidusa jätkumise kaudu Aafrika rahu- ja julgeoleku struktuuri (APSA) täiemahulisele toimimisele, ning võimekuse parandamiseks teistes Aafrika turvalisuse ja stabiilsuse jaoks olulistest poliitikavaldkondades, näiteks inimjulgeoleku indeksist lähtudes, võttes muu hulgas arvesse majandus- ja keskkonnaaspekte ning avalike hüvede kättesaadavust; rõhutab sellega seoses vajadust pöörata erilist tähelepanu Saheli piirkonna olukorrale, arvestades seal kasvavat ebastabiilsust; on seisukohal, et ELil võib olla märkimisväärne mõjujõud, kui ta suudab vastata Aafrika ja selle institutsioonide partnerluspüüetele võrdsete partnerluste kaudu kooskõlas uue ELi-Aafrika-strateegiaga; rõhutab tihedama poliitilise ja strateegilise dialoogi

tähtsust ELi suhetes oma partneritega Aafrikas, mis hõlmab piirkondlike organisatsioonide toetamist ja nendega dialoogi pidamist ning parlamentaarses mõõtnes peetavat dialoogi; rõhutab, et oluline on ÜRO raames tihendada ELi dialoogi ja koostööd Vahemere lõunaosas asuvate Aafrika riikidega, et tegeleda ühiste julgeoleku- ja stabiilsusprobleemidega;

- s) tunnustada ELi ja ÜRO märkimisväärseid saavutusi Saheli, Lääne-Aafrika ja Aafrika Sarve piirkonna toetamisel ja suutlikkuse suurendamisel ning jätkata saavutatule toetudes sellekohast tegevust; Euroopa Parlament tunnustab ELi tsiviil- ja sõjaliste ÜJKP missioonide ning ÜRO missioonide, sealhulgas Saheli integreeritud strateegia ja selle toetuskava, ÜRO mitmemõõtmelise integreeritud stabiliseerimissiooni Malis (MINUSMA) ning ÜRO Lääne-Aafrika büroo rolli ja nendevahelist koostööd; väljendab rahulolu G5 Saheli, ELi ja ÜRO tehnilise kokkuleppe allkirjastamise üle, millega võimaldatakse operatiiv- ja logistikatoetust ühendvägedele G5 Saheli viies riigis ning mis annab tunnistust nende kolme organisatsiooni suurepärasest koostööst; on seisukohal, et EL peaks toetama üleskutset ÜRO Julgeolekunõukogule, et G5 Saheli ühendväed lisataks ÜRO põhikirja VII peatüki kohaldamisalasse ja et neid järjepidevalt rahastataks; tuleb meelde, et Aafrika mandri, eelkõige Magribi ja Saheli piirkonna areng, julgeolek ja stabiilsus mõjutavad otseselt ELi ja selle välispiire; nõuab, et EL toetaks ja tugevdaks koostööd ÜRO ja Aafrika Liiduga arengu toetamisel, vaesusega võitlemisel ja suutlikkuse suurendamisel kohalike partneritega, et võidelda äärmusluse, inimkaubanduse ja ebaseadusliku rände vastu;
- t) edendada koostööd Ladina-Ameerika riikidega – piirkonnaga, millega meil on rohkesti sidemeid ja ühiseid väärtusi ning mida on raskelt tabanud COVID-19 pandeemia – et tegeleda ÜRO raames koordineeritult ühiste probleemidega;
- u) jätkata dialoogi ÜRO süsteemi suutlikkuse üle ennetada konflikte ning täita ja laiendada kaitsekohustust, kinnitades ühist pühendumist reeglitel põhinevale rahvusvahelisele korrale, rahvusvahelisele õigusele, sealhulgas territoriaalsele terviklikkusele, sõltumatusle ja suveräänsusele, nagu on rõhutatud ka Helsingi lõppakti ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) Pariisi harta põhimõtetes ning tagades, et kõigi inimeste inimõigused ja põhivabadused on konfliktide ennetamise ja vahenduspoliitika keskmes; Euroopa Parlament rõhutab, kui oluline on dialoog ja koostöö ÜROga tulemuslike ja usaldusväärsete rahuvalvemissioonide korraldamisel, millel on selged eesmärgid, selge suutlikkus tulemusi saavutada ning millega suudetakse saavutada konkreetseid ja usaldusväärseid tulemusi; nõuab mõjusaid mehhanisme, mis hõlmavad muu hulgas i) ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 ja kõigi järgnevate naiste, rahu ja julgeoleku teemaliste resolutsioonide rakendamist kooskõlas eesmärgiga tagada naiste täielik, võrdne ja sisukas osalemine ja juhtivtegevus rahu- ja julgeolekumissioonides ja neile keskendatud ÜRO struktuurides; ii) laste ja noorte perspektiivi, nagu on kirjas noorte, rahu ja turvalisuse tegevuskavas ning lapse õiguste konventsioonis, sealhulgas ÜRO kaudu rahvusvaheliste pingutuste toetamine ja tugevdamine laste kasutamise lõpetamiseks relvakonfliktides; iii) puuetega inimeste perspektiivi, sealhulgas eelkõige läbipõimunud diskrimineerimise all kannatavate ja ohustatud inimeste perspektiivi kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga, ja iv) vajadust tagada inimõiguste järgimine ja tsiviilisikute kaitse, mis on rahuvalvemandaatide kesksed elemendid; rõhutab naiste olulist rolli konfliktide vahendamisel ja

rahuvalvemissioonidel; tuletab meelde, et naised on alaesindatud ÜRO ja ELi missioonide kõigil tasanditel ning et äärmiselt oluline on kaitsta naisi ja tütarlapsi konflikt- ja konfliktijärgsetes olukordades; kutsub ELi liikmesriike üles aitama kaasa suurema hulga Euroopa relvajõudude osalemisele ÜRO rahuvalvetegevuses; rõhutab ELi toetuse tähtsust vägivaldsetest konfliktidest väljuvatele riikidele; nõuab seetõttu suuremat koostööd üleminekuolukorra ebakindluse leevendamiseks, muu hulgas riikide vastutuse suurendamise ja rahuloome saavutuste tugevdamise ning kohalike kogukondadega suhtlemise parandamise kaudu, tagades neile kaitse ja abi; nõuab asjaomaste struktuuride reformimist, et teha lõpp sõjalistel operatsioonidel ja tsiviilmissioonidel teeniva ÜRO ja ELi personali karistamatusele, ning luua toimivad ja läbipaistvad järelevalve- ja aruandlusmehhanismid väärkohtlemise, eelkõige seksuaalvägivalla juhtumite käsitlemiseks; avaldab tunnustust kohtuväliste, kiir- ja omavoliliste hukkamiste küsimuste ÜRO eriraportööri Agnès Callamardi tööle ja panusele võitluses süüdlaste karistuseeta jäämise vastu – võimalike kohtuväliste mõrvajuhtumite uurimisel, kus teda ennast hirmutati ja ähvardati;

- v) jätkata ÜRO foorumitel, eelkõige ÜRO Peaassamblee raames järjepidevat dialoogi LGBTI kogukonna liikmete inimõiguste kaitsmise vajaduse üle kooskõlas ELi suunistega lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks mitmepoolsetel foorumitel¹, ELi suunistega surmanuhtluse küsimuses², ning rahvusvaheliselt tunnustatud Yogyakarta põhimõtetega³; kutsuda ÜRO organeid ja liikmesriike üles lisama oma inimõiguste rikkumise aluste määratlusse soidentiteet ja -väljendus ning sootunnused, hõlmates sellega transeksuaalseid ja intersoolisi isikuid ning inimõiguste rikkumisi, mille all nad kannatavad; kasutada kõiki enda käsutuses olevaid diplomaatilisi vahendeid, et toetada kogu maailmas samast soost isikute vastastikusel nõusolekul toimuva suhte dekriminaliseerimist ja surmanuhtluse kui samasooliste suhte karistamise kaotamist ning võtta vastu õigusaktid, mis võimaldaksid õiguslikku sootunnustamist ning keelaksid intersooliste isikute suguelundite moonutamise ja nn konversioonravi kogu maailmas;
- w) edendada ÜRO tegevuse sidusust okupatsiooni või territooriumi annekteerimise olukordades; tuletab meelde, et kõikides sellistes olukordades peaks rahvusvaheline sekkumine lähtuma rahvusvahelisest humanitaarõigusest, seda ka pikaajalise okupatsiooni ja mitme külmutatud konflikti puhul idapartnerluse riikides; Euroopa Parlament toetab ÜRO üha suuremat tähelepanu ettevõtjatele, kes on seotud rahvusvaheliselt muret tekitavate olukordadega ning palub nõukogul jälgida tähelepanelikult sellistes ÜRO aruannetes või andmebaasides loetletud ELi ettevõtjaid;
- x) arendada edasi ELi vahendamis- ja diplomaatiavõimekust, et koostöös ÜRO pingutustega ennetada ja ohjata kriise ning lahendada või vähemalt piirata konflikte, külmutatud või uued konfliktid kaasa arvatud, kusjuures Berliini

---

¹ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/137584.pdf

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8416-2013-INIT/en/pdf>

³ http://yogyakartaprinciples.org/wp-content/uploads/2016/08/principles_en.pdf;
http://yogyakartaprinciples.org/wp-content/uploads/2017/11/A5_yogyakartaWEB-2.pdf

protsess Liibüa suhtes on hea näide ELi toetusest ÜRO juhitud vahendustegevusele ja koostööst ÜROga, tagades naiste täieliku ja sisulise osalemise vahendustegevuses ning jätkates ELi kindlat toetust konfliktidest mõjutatud partnerite iseseisvusele, suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele rahvusvaheliselt tunnustatud piirides, nagu Gruusia, Moldova ja Ukraina puhul; kutsuda ÜROd üles seadma prioriteediks konfliktide ennetamise, vahendamise ja poliitilised lahendused, tegeledes samal ajal kriiside algpõhjuste ja ajenditega; tugevdada mitmepoolseid kohustusi, et leida praegustele konfliktidele jätkusuutlikke poliitilisi lahendusi ning jätkata ÜRO erisaadikute töö, tegevuse ja algatuste toetamist nende konfliktide lahendamiseks; Euroopa Parlament tunnustab ELi ja ÜRO head koostööd ühiste arengueesmärkide saavutamisel ja kestvate konfliktide edasise süvenemise vältimisel; on sellega seoses veendunud, et EL peaks jätkuvalt nõudma, et rahvusvaheline üldsus järgiks täiel määral Krimmi ebaseadusliku annekteerimise mittetunnustamise poliitikat;

- y) nõuda, et kõik ÜRO liikmesriigid ratifitseeriks kõik põhilised ÜRO inimõiguste konventsioonid, sealhulgas ÜRO piinamistvastase konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuurialaste õiguste rahvusvahelise pakti fakultatiivprotokollid ning rakendaksid neid tulemuslikult ja järgiksid neist vahenditest tulenevaid aruandekohustusi ja kohustust teha heas usus koostööd ÜRO inimõiguste mehhanismidega;
- z) jääda kindlaks eestvedajaks kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide ja järelemeetmete tulemuslikus rakendamises kõigis ELi sise- ja välispoliitika valdkondades ning liikmesriikide riiklikes strateegiates ja prioriteetides; Euroopa Parlament rõhutab tungivat vajadust piisavalt toetada ja tunnustada humanitaarabiasutuste, näiteks Maailma Toiduprogrammi olulist ja asendamatu tegevust; väljendab rahulolu otsuse üle anda 2020. aasta Nobeli preemia Maailma Toiduprogrammile pingutuste eest võidelda nälja vastu, parandada rahu saavutamise tingimusi konfliktidest mõjutatud piirkondades ning püüete eest takistada nälja kasutamist sõja- ja konfliktirelvana;
- aa) korrata oma muret laevade kahjuliku mõju pärast merekeskkonnale, sealhulgas reostuse, eelkõige nafta ja muude kahjulike ainete ebaseadusliku keskkonda laskmise ning ohtlike jäätmete, sealhulgas radioaktiivsete materjalide, tuumajäätmete ja ohtlike kemikaalide dumpingu pärast ning reostuse füüsilise mõju pärast korallidele; Euroopa Parlament kutsub ÜRO liikmesriike üles jätkama maismaalt lähtuva merereostuse vastaste meetmete prioriseerimist osana riiklikest kestliku arengu strateegiatest ja programmidest ning edendama merekeskkonna maismaategevuse eest kaitsmise tegevuskava ja samasisulise Montreali deklaratsiooni täitmist; kutsub ÜRO liikmesriike üles parandama Johannesburgi rakenduskavas kindlaks määratud meetmete abil mere- ja rannikuökosüsteemide teaduslikku tundmist ja hindamist, mis on usaldusväärse otsustusprotsessi alus; palub ÜRO liikmesriikidel töötada välja riiklikud, piirkondlikud ja rahvusvahelised programmid merekeskkonna kaitseks ja säilitamiseks ning merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse, eelkõige tundlike ökosüsteemide hävimise peatamiseks;
- ab) toetada ÜRO peasekretäri üleskutset töötada välja soodsa hinnaga ja kättesaadav COVID-19 vaktsiin, mida tuleks käsitada ülemaailmse avaliku hüvena; rakendada

nõukogu hiljutistes järeldustes sisalduvaid sätteid ELi rolli kohta Maailma Terviseorganisatsiooni tugevdamisel, eelkõige seoses valmisolekusuutlikkuse ja reageerimisvõimega tervisealastes hädaolukordades; tunnustada Maailma Terviseorganisatsiooni tegevust valitsuste pingutuste koordineerimisel võitluses COVID-19 vastu; Euroopa Parlament nõuab viiruse leviku ja COVID-19 pandeemiale reageerimise erapooletut, läbipaistvat ja sõltumatut uurimist, sealhulgas WHO poolt; toetab Maailma Terviseorganisatsiooni reformimist, et see saaks tulevikus tõhusamalt reageerida hädaolukordadele ja luua rahvusvaheline viirusetõrje konsortsium, mis tagaks kõigile riikidele COVID-19 vaktsiinide ja tulevaste vaktsiinide kättesaadavuse ning õiglase jaotamise; kinnitab oma toetust Taiwani kaasamisele maailma terviseassambleesse; mõistab hukka COVID-19 vastu võitlemiseks võetud meetmete kuritarvitamise paljude autoritaarsete režiimide poolt eesmärgiga tugevdada võimu, veelgi õhustada inimõigusi, võidelda opositsiooni ja kodanikuühiskonna vastu, õhutada vaenukampaaniaid vähemusrühmade vastu, kehtestada lisameetmeid oma kodanike õiguste ja vabaduste piiramiseks ning püüda saavutada geopoliitilisi eeliseid välismaal; rõhutab, et rahvusvaheline inimõigustealane õigus ja kindel tahe saavutada kestliku arengu eesmärgid aastaks 2030 peaksid jääma kõigi pandeemiale reageerimise meetmete aluseks; kutsub ELi üles aitama täita ÜRO tasandi poliitilist kohustust lõpetada 2030. aastaks AIDSi-epideemia levik, kuna see ohustab endiselt rahvatervist kogu maailmas; soovitab nõukogul jätkata ÜRO liikmesriikide vahel suurema koostöö taotlemist, et kõrvaldada õigusnormid, poliitikameetmed ja tavad, mis takistavad juurdepääsu HIVi teenustele ja suurendavad HIVisse nakatumise riski, ning pöörata erilist tähelepanu kaitsetumatele inimrühmadele; rõhutab, et oluline on ELi nõudmine tugevdada õigus- ja regulatiivraamistikke ning edendada poliitika sidusust üldise tervisekindlustuse saavutamiseks, muu hulgas kehtestades õigusnorme ja rakendades poliitikameetmeid, mis tagavad parema juurdepääsu tervishoiuteenustele ja -toodetele ning vaktsiinidele, eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevatele inimeste jaoks;

- ac) võtta teadmiseks ÜRO peasekretäri aruanne „Ühine vastutus, ülemaailmne solidaarsus: COVID-19 sotsiaal-majanduslikule mõjule reageerimine“ ja ühtlasi nõuda, et valitsused reageeriks COVID-19 pandeemiale mõjusalt, kaasavalt ja täielikus vastavuses inimõigustealaste kohustustega; kutsuda ÜRO liikmesriike üles võtma konkreetseid meetmeid, et kaitsta lapsi, kelle kaitsetust COVID-19 pandeemia võib eriti tugevalt suurendada; toetada ÜRO hädaabi keskfondi, Maailma Toiduprogrammi, Rahvusvahelist Pagulasorganisatsiooni ning teisi ÜRO institutsioone ja programme, millel on võtmeroll humanitaarabi andmisel COVID-19 kriisis; toetada nõudmisi korraldada 2021. aastal COVID-19 järgne ÜRO rahvusvahelise majanduse taastamise ja süsteemsete reformide alane tippkohtumine kui oluline foorum kaasavama ja õiguspõhise juhtimisruumi kujundamiseks;
- ad) tugevdada ELi tegevuse ja abi nähtavust kõikidel mitmepoolsetel foorumitel ja kohapeal, eelkõige programmi „Team Europe“ raames, mille maksumus on kokku 36 miljardit eurot, et aidata ületada COVID-19 kriisi laastavat mõju partnerriikides ja -piirkondades, eelkõige Aafrikas;
- ae) etendada aktiivset, tugevat ja ambitsioonikat juhtrolli ÜRO 26. kliimamuutuste konverentsi (COP26) ettevalmistamisel, võttes muu hulgas arvesse inimõiguste

perspektiivi, eelkõige edendades üleilmse tunnustuse saamist õigusele elada ohutus, puhtas, tervislikus ja säästvas keskkonnas ning toetades ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri volitusi; Euroopa Parlament rõhutab, et kliimamuutused ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemine kuuluvad praeguse aja suurte probleemide hulka; toetab ÜRO keskkonnavalaste õiguste algatust, millega tunnustatakse, et keskkonnavalaste õiguste rikkumised mõjutavad sügavuti mitmesuguseid inimõigusi; rõhutab, et bioloogiline mitmekesisus ja inimõigused on omavahel seotud ja teineteisest sõltuvad; tuletab meelde riikide inimõigustealaseid kohustusi bioloogilise mitmekesisuse kaitsmisel, mis hõlmab bioloogilise mitmekesisuse kadumise ja vähenemise korral juurdepääsu võimaldamist mõjusatele õiguskaitsevahenditele; Euroopa Parlament kutsub sellega seoses ELi ja tema liikmesriike üles aktiivselt toetama ökotsiidi tunnustamist rahvusvaheliseks kuriteoks vastavalt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudile; on seisukohal, et EL peaks rakendama erimeetmeid, et seada vastupanuvõime taastamispingutuste keskmesse ja võtta koostöös ÜROga arvesse katastroofiohu vähendamise poliitika kõiki aspekte kooskõlas Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikus aastateks 2015–2030 sätestatud eesmärkidega; on seisukohal, et EL peaks elavdama partnerlust USA praeguse administratsiooniga, toetades „ülemaailmse nullheiteliidu“ („Global net-zero coalition“) loomist riikidega, kes on juba kindlalt eesmärgiks võtnud saavutada 2050. aastaks nullheide, tehes koostööd teiste riikidega süsinikdioksiidi heitkoguste kõrvaldamise kavade ja tehnoloogiate väljatöötamiseks ning edendades uut rahvusvahelist strateegiat bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks;

- af) kinnitada vajadust tagada õiguskaitse ja võrdsus kohtute ees, mõjuvõimu suurendamine ning täiemahuline ja tulemuslik osalemine otsustusprotsessides ning põlisrahvaste, sealhulgas naiste ja tütarlaste täielik, võrdne ja mõjus osalemine poliitilises, majanduslikus, sotsiaalses ja kultuurilises elus; tunnustada ÜRO põlisrahvaste õiguste eriraportööri, põlisrahvaste õiguste eksperdimehhanismi (EMRIP) ja ÜRO põlisrahvaste püsifoorumi (UNPFII) tööd; kutsuda ÜRO süsteemi riike ja üksusi üles tugevdama rahvusvahelist koostööd, et tegeleda ebasoodsate asjaoludega, mida kogevad põlisrahvad, ning suurendada sellega seoses tehnilist koostööd ja rahalist abi;
- ag) jätkata ja suurendada ÜRO süsteemis võimekuskoostööd mõjusate ja eetiliste ühisstandardite edendamiseks uutes poliitikavaldkondades, nagu andmete jaotamine ja andmekaitse, nõuetekohane hooldus, võitlus karistamatuse vastu, tehisintellekt ja küberruum, soodustades samal ajal piisava toetuse andmist nendele riikidele, kes võivad tahta parandada oma regulatiivset suutlikkust ja standardite rakendamist; nõuda küberkaitse valdkonnas tihedamat koordineerimist küberruumi reeglite, normide, ühiste arusaamade ja täitemeetmete suhtes teha ettepanek, et Euroopa küberjulgeoleku nurgakivid, nagu isikuandmete kaitse üldmäärus ning võrgu- ja infoturbe direktiiv, võivad olla suurepäraseks aluseks, millele huvitatud riigid saavad tugineda oma andmekaitse ja küberjulgeoleku reguleerivate raamistike loomisel, rakendades „sisseprojekteeritud turbe“ põhimõtet; osutada, et ELi tasandil saadud parimaid tavasid ja kogemusi saab jagada ÜRO raamistikus ja ÜRO nendele ülesannetele spetsialiseerunud asutustes, samuti vastuseks üksikute riikide päringutele;
- ah) tegeleda probleemidega, mis on seotud ebaseaduslike rahavoogude tõkestamise ja nende vastu võitlemisega, ning tugevdada rahvusvahelist koostööd ja häid tavasid

varade tagastamise ja tagasivõtmise valdkonnas, sealhulgas tõhusamate meetmetega ÜRO korrupsioonivastase konventsioonis ja ÜRO rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise konventsioonis ja selle protokollides sisalduvate kohustuste täitmiseks; rakendada tõhusaid, kaasavaid ja jätkusuutlike meetmeid korrupsiooni takistamiseks ja selle vastu võitlemiseks kestliku arengu tegevuskava 2030 raames; teha ja toetada algatusi eesmärgiga võidelda maksupettuste, rahapesu ja korrupsiooni vastu;

- ai) kaaluda täiendavaid võlakergendusmeetmeid suure võlakoormusega arenguriikide jaoks, et vältida kohustuste täitmatajätmist ja luua ruumi kestliku arengu eesmärkide investeringuteks ning seoses sellega toetada ÜRO peasekretäri üleskutset luua riigi võlakohustuste ümberkorraldamise mehhanism, mis oleks osa pikaajalisest reageerimisest COVID-19 kriisile ja selle majanduslikele mõjudele;
- aj) tegeleda rände ja sundrändega, sealhulgas rände algpõhjustega, ning teha koostööd nii üleilmse rännet käsitleva kokkuleppe kui ka üleilmse pagulasi käsitleva kokkuleppe rakendamisel; tuletada meelde, et inimõigused peaksid jääma üleilmse kokkuleppe keskmesse ning erilist tähelepanu tuleks osutada kaitsetus olukorras olevatele migrantidele, nagu lapsed, alaealised ja naised; jätkata ühise kohustuse loomist humanitaarruumi säilitamiseks ja humanitaarabi andmise süsteemi parandamiseks ning rõhutada varjupaigaõiguse tagamise olulisust kogu maailmas; toetada ja tugevdada asjaomaste ÜRO asutuste, näiteks ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja ÜRO Palestiina pagulaste abiorganisatsiooni (UNRWA) tööd; kinnitada UNRWA olulist rolli humanitaar- ja arenguabi andmisel Palestiina pagulastele; kutsuda ÜRO liikmesriike üles UNRWA-le antavat toetust säilitama ja suurendama ning toetada UNRWA peadirektori ettepanekut korraldada konverents, mille tulemusena sünniks UNRWA jaoks tulevikus prognoositavam, kestlikum ja vastutustundlikum rahastamisvoogude ja -kulude süsteem ning mis aitaks sellega siduda suurema arvu ÜRO liikmesriike ja rahvusvahelisi rahastajaid;
- ak) jätkata usu- ja veendumusvabaduse kaitsmist; nõuda suuremaid pingutusi usu- ja teiste vähemuste õiguste kaitseks; nõuda usuvähemuste suuremat kaitset tagakiusamise ja vägivalla eest; nõuda, et tühistataks seadused, mille kohaselt jumalateotus ja usust taganemine on karistatav ja mida võidakse kasutada usuvähemuste ja mitteusklike tagakiusamise ettekäändena; toetada ÜRO usu- ja veendumusvabaduse eriraportööri tegevust;
- al) suurendada veelgi ühendatud toetust soolisele võrdõiguslikkusele ja naiste mõjuvõimu suurendamisele kooskõlas Pekingi deklaratsiooni ja selle tegevusprogrammiga; kutsuda kõiki ÜRO liikmesriike üles jätkuvalt toetama ja täitma naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskavaga seonduvaid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone, milles vaadeldakse konfliktide ebaproportsionaalset mõju naistele ja tütarlastele ning antakse juhiseid tööks ja meetmeteks, mille eesmärk on edendada soolist võrdõiguslikkust ja tugevdada naiste osalemist, kaitset ja õigusi kogu konflikttsükli vältel alates konflikti takistamisest kuni konfliktijärgse ülesehitustööni; pöörata sellega seoses erilist tähelepanu naiste ja tütarlaste vastase vägivalla ja diskrimineerimise, sealhulgas seksuaalse ja soolise vägivalla, kahjulike tavade ning kodu- ja perevägivalla kaotamisele ning naiste sisulise ja võrdse aktiivse osalemise toetamisele avaliku elu ja otsuste tegemise kõigis valdkondades ning naiste õiguste edendamisele;

toetada ja tugevdada ÜRO kaudu rahvusvahelisi pingutusi, et tagada soolise võrdõiguslikkuse olukorra analüüs ning soolise võrdõiguslikkuse ja inimõiguste arvesse võtmine kõigis ÜRO meetmetes; Euroopa Parlament tuleb meelde, et seksuaalset vägivalda, sealhulgas vägistamist, kasutatakse sõjataktilisena ja et see kujutab endast sõjakuritegu, ning kutsub üles tugevdama konfliktiolukordades naiste ja tütarlaste kaitset, eriti kaitset seksuaalse vägivalla vastu; on seisukohal, et EL peaks laiemalt toetama – ka kohase rahastuse kaudu – ÜRO Soolise Võrdõiguslikkuse ja Naiste Õiguste Edendamise Agentuuri tööd, kuna see asutus etendab olulist osa ÜRO naiste õiguste edendamise ja kõigi asjaomaste sidusrühmade sidumise süsteemis, et kutsuda esile muutusi poliitikas ja kooskõlastada poliitikameetmeid;

- am) võtta endale ambitsioonikas ja konstruktiivne roll rahvusvahelise ÜRO organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise konventsiooni ning naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise protokollide rakendamise läbivaatamise mehhanismis, et veelgi tugevdada rahvusvahelisi pingutusi inimkaubanduse vastu võitlemisel, sealhulgas naiste, laste ja migrantide väljavaateid, kellel on suurem ärakasutamise ohvriks langemise risk;
  - an) pidada Euroopa Parlamendiga pidevalt konsultatsioone nõukogu järelduste rakendamisprotsessi üle ja luua parlamendiga sidemed kõigis nendes poliitikavaldkondades, kus parlamentaarne diplomaatia võib luua väärtuslikku koostööd ja suurendada ELi teavitustegevuse, positiivse mõju avaldamise ja juhtimise suutlikkust tervikuna;
  - ao) nõuda, et võetaks viivitamatuid meetmeid Xinjiangis paisuva inimõiguste kriisiga lahendamiseks ning vähemalt uuritaks teatavaks saanud etnilist ja usulist tagakiusamist kogu piirkonnas; Euroopa Parlament nõuab sellega seoses sõltumatu ÜRO järelevalvemehhanismi loomist Hiinas inimõiguste olukorra käsitlemiseks, millesse võiks kaasata ÜRO eriraportööri, Inimõiguste Nõukogu ekspertide rühma või erisaadiku; toetab ÜRO Inimõiguste Nõukogu üleskutset pidada selle kriisi teemal eristung;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, komisjonile ning teavitamise eesmärgil ÜRO Peaassambleele ja ÜRO peasekretärile.